

Lage tarieven leiden tot beëindiging activiteiten Sociaal Domein

Ruim een derde van de instellingen in de langdurige zorg overweegt om activiteiten in het Sociaal Domein af te schalen of zelfs te beëindigen. Dit blijkt uit de resultaten van de Financiële Zorgthermometer, die is uitgestuurd naar 900 financials in de zorg. Een mogelijke verklaring voor deze tendens is dat veel zorgfinancials verwachten geen kostendekkende tarieven voor 2021 af te kunnen sluiten voor activiteiten in het Sociaal Domein.

Druk op tarieven maakt activiteiten in Sociaal Domein onaantrekkelijker

Een groot deel van de financials in de langdurige zorg staat sceptisch tegenover de contractering van de zorg in het Sociaal Domein voor 2021. Slechts 15 procent van de respondenten verwacht kostendekkende tarieven te kunnen afsluiten in het Sociaal Domein. Dat 40 procent van de zorgfinancials toch een stijging van de gemiddelde afspraak met de gemeente verwacht duidt er mogelijk op dat er geanticipeerd wordt op een stijgende zorgvraag in het Sociaal Domein. Aangezien een meerderheid van de zorgfinancials voorziet dat de tarieven in het Sociaal Domein ontoereikend zijn, overweegt ruim een derde van de instellingen de activiteiten in het Sociaal Domein af te schalen of te beëindigen.

Gemeenten vangen tekorten op Sociaal Domein al grotendeels zelf op

VNG trok in 2019 al aan de bel omdat gemeenten naast de jeugdzorg ook kampen met tekorten op de Wmo. De oorzaak is te vinden in de sterke vergrijzing, toenemende kosten per cliënt en de aanzuigende werking van het Wmo-abonnementstarief. Gemeenten zijn conform de AMvB vereist reële tarieven te bieden op zorg, maar zien zich daarentegen onvoldoende gecompenseerd vanuit de rijksbegroting. Sinds 2015 zijn gemeenten als gevolg van decentralisering verantwoordelijk voor het bieden van jeugdhulp en Wmo. Bijna 40 procent van de financials in de langdurige zorg verwacht de komende jaren echter een centralisering van de bekostiging in het Sociaal Domein.

Gemeente een cruciale rol bij de invulling van extramuraal zorgvastgoed

Naast de bekostiging van de jeugdzorg en Wmo ziet bijna twee derde van de respondenten ook een rol voor de gemeente weggelegd bij het realiseren van extramuraal zorgvastgoed. De helft van de respondenten noemt als knelpunt bij het realiseren van beleid ten aanzien van 'scheiden wonen en zorg' dat de verschillende partijen (zorgaanbieders, woningcorporaties en gemeenten) elkaar niet goed weten te vinden. Op dit moment wordt bijna de helft van de zorgaanbieders niet betrokken bij de prestatieafspraken op het gebied van wonen en zorg. Verder worden het gebrek aan geschikte locaties (38%), het niet dekkend krijgen van een business case voor extramuraal zorgvastgoed (41%) en het ontbreken van een zorgvisie bij de gemeente (30%) als belangrijke knelpunten genoemd.

Reactie Fizi (Jorrit Wigchert, voorzitter)

"Ik weet 100% zeker dat de gemeentes in Nederland de best intenties hebben om passende zorg in te kopen en te organiseren voor hun burgers. Maar de kosten van het ambtelijk apparaat die hiermee gepaard gaan worden in mindering gebracht van de beschikbare middelen. De zorgaanbieder is helaas de huilende derde. Als de zorg niet meer geleverd kan worden zijn uiteindelijk de cliënten de dupe"

Reactie Finance Ideas (Pim Diepstraten, partner)

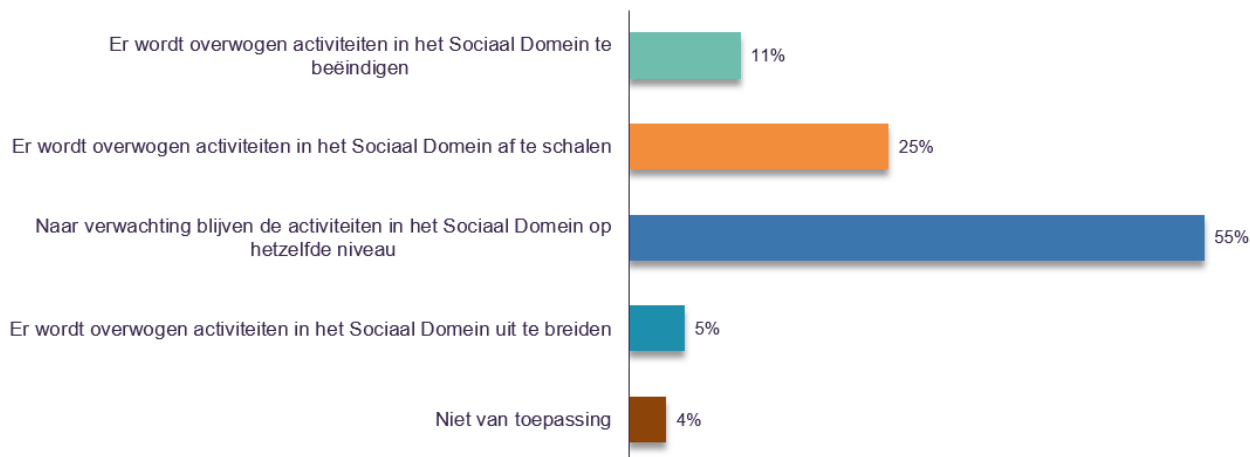
"De gemeente is een steeds belangrijkere rol gaan spelen in de uitvoering van en regie op de zorg. Samenwerking en kostprijsdekkende tarieven zijn noodzakelijk om invulling te geven aan de toekomstige vraag. Verder is het van belang dat de zorginstelling aan tafel zit wanneer prestatieafspraken worden gemaakt"

OVER DE FINANCIËLE ZORG THERMOMETER: De Financiële Zorgthermometer is gebaseerd op onderzoek dat elk kwartaal wordt uitgevoerd door Finance Ideas onder de circa 900 leden van Fizi, netwerk zorgfinancials. Aan het meest recente onderzoek, dat plaats heeft gevonden in december 2020, hebben 96 financials van verschillende zorginstellingen deelgenomen.

NOOT VOOR DE REDACTIE: Meer informatie over de achtendertigste Financiële Zorgthermometer vindt u in de toelichting. De ruwe onderzoeksgegevens vindt u op <http://www.fizi.pro>. Voor een toelichting kunt u contact opnemen met Pim Diepstraten van Finance Ideas, telefonisch (06-19212111) of per mail (pim.diepstraten@finance-ideas.nl).

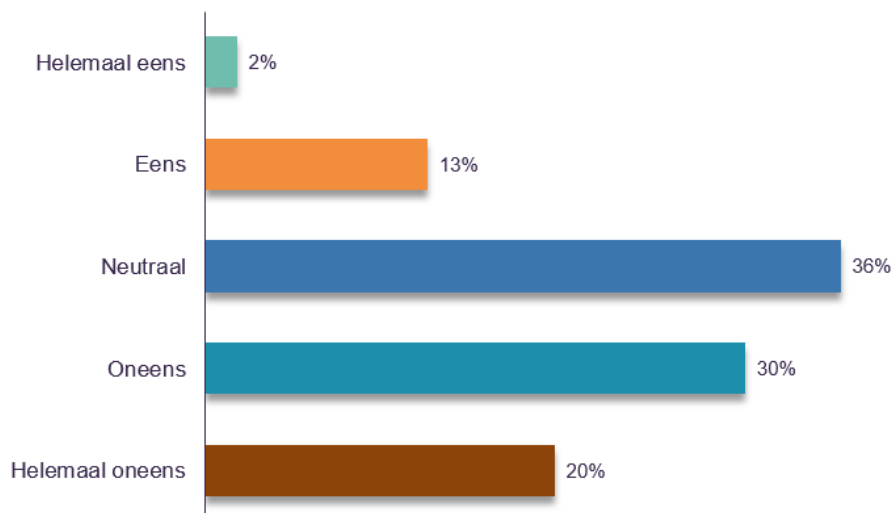
Grafiek 1: Overweging om activiteiten in het Sociaal Domein af te schalen

36 procent van de respondenten in de langdurige zorg overweegt om activiteiten in het Sociaal Domein af te schalen of zelfs te beëindigen, terwijl slechts 5 procent overweegt deze activiteiten uit te breiden. Het merendeel (55 procent) verwacht dat de activiteiten in het Sociaal Domein op hetzelfde niveau blijven.

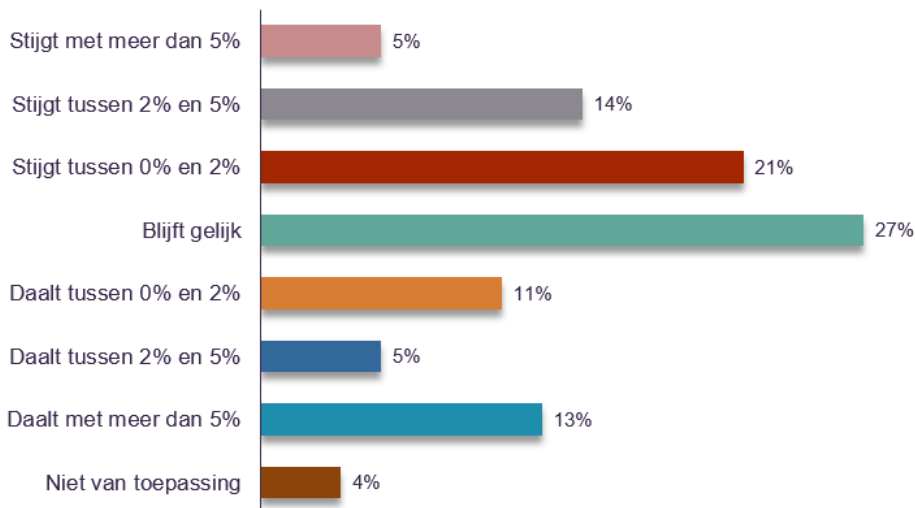
Grafiek 2: Contractering voor kostendekkende tarieven voor de bekostiging van het Sociaal Domein

De helft van de respondenten verwacht bij de contractering voor 2021 geen kostendekkende tarieven te kunnen afsluiten voor de bekostiging vanuit het Sociaal Domein (WMO & Jeugdwet). Deze bevinding dient als mogelijke verklaring voor het afschalen of beëindigen van activiteiten in het Sociaal Domein (*Grafiek 1*). Slechts 15 procent verwacht wel kostendekkende tarieven te kunnen afsluiten.

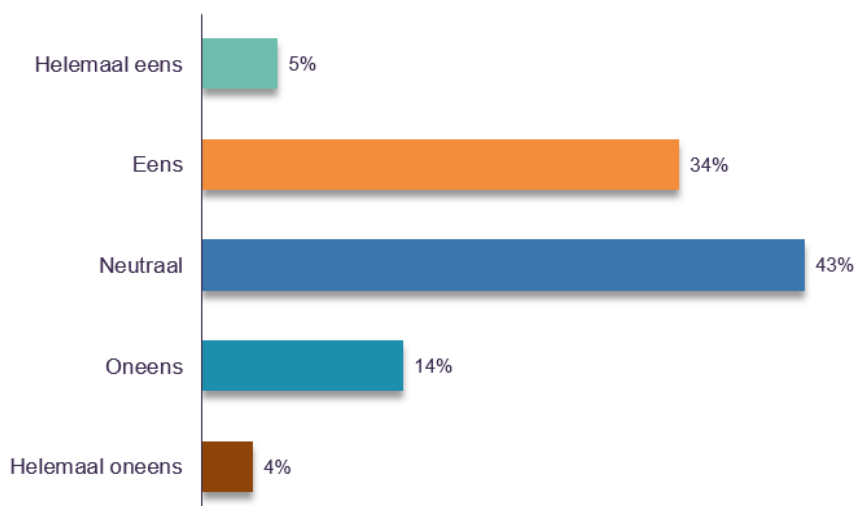
Grafiek 3: Verwachting ten aanzien van de gemiddelde afspraak met de gemeente voor 2021 ten opzichte van 2020

40 procent van de respondenten in de langdurige zorg verwacht een stijging van de gemiddelde afspraak met de gemeente voor 2021 ten opzichte van de afspraak in 2020. Een kleiner deel (29 procent) van de respondenten verwacht een daling voor 2021 en 27 procent verwacht dat de gemiddelde afspraak met de gemeente gelijk blijft.

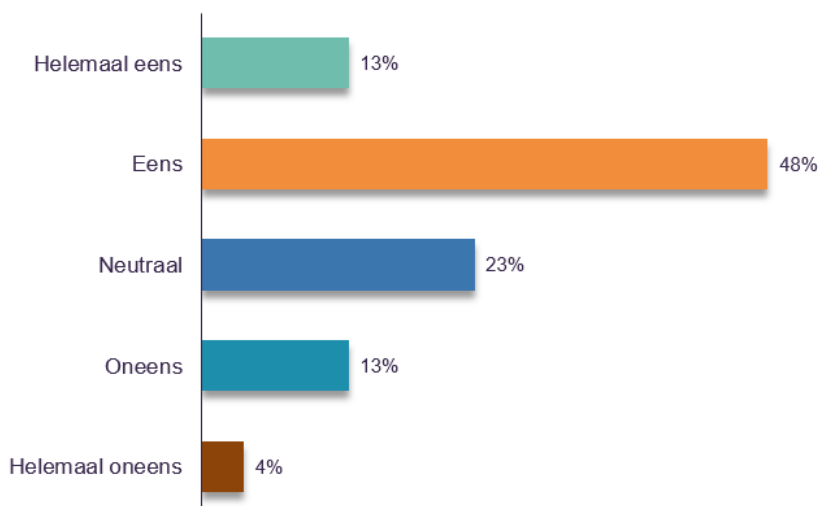
Grafiek 4: Verwachting ten aanzien van de centralisering van de bekostiging in het Sociaal Domein

39 procent van de respondenten verwacht de komende jaren een centralisering van de bekostiging in het Sociaal Domein. 18 procent verwacht decentralisering en het merendeel (43 procent) neemt een neutraal standpunt in.

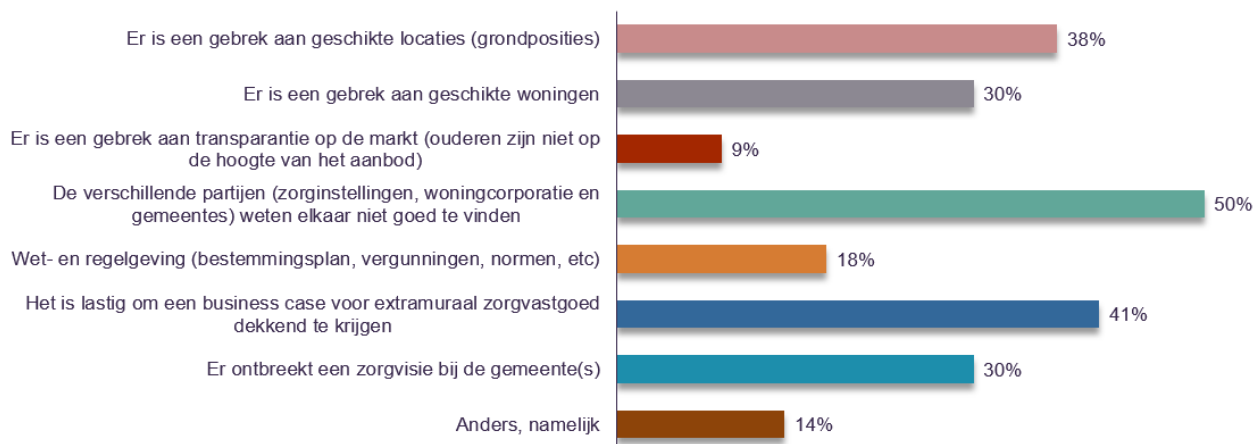
Grafiek 5: Cruciale rol van gemeente bij realisatie van extramuraal zorgvastgoed

Bijna twee derde (61 procent) van de respondenten vindt dat de gemeente een cruciale rol te vervullen heeft als het gaat om het realiseren van extramuraal zorgvastgoed. Een klein deel van de respondenten (17 procent) is het niet eens met deze stelling.

Grafiek 6: Knelpunten voor het realiseren van beleid t.a.v. 'scheiden Wonen en Zorg'

De helft (50 procent) van de respondenten noemt als knelpunt bij het realiseren van beleid ten aanzien van 'scheiden Wonen en Zorg' dat de verschillende partijen (zorgaanbieder, woningcorporaties en gemeenten) elkaar niet goed weten te vinden. Verder noemt 41 procent van de respondenten de uitdaging om een business case voor extramuraal zorgvastgoed dekkend te krijgen en 38 procent het gebrek aan geschikte locaties (grondposities) als knelpunt. Het gebrek aan geschikte woningen en het ontbreken van een zorgvisie bij de gemeente(s) wordt door 30 procent als belangrijk knelpunt gezien.

Grafiek 7: Betrokkenheid van zorginstelling bij prestatieafspraken over wonen en zorg

38 procent van de respondenten wordt niet actief betrokken door de gemeente(s) bij de prestatieafspraken op het gebied van wonen en zorg. De helft van de zorginstellingen wordt wel betrokken bij gesprekken over de opgave voor wonen en zorg en 7 procent is zelfs één van de partijen waarmee concrete prestatieafspraken worden gemaakt.

